

omfatte ogsaa, hvad der er Skolens Formaal, hvor vidt den stræber at bringe sine Elever saavel i det Hele som i hver enkelt Klasse, i hvilke Fag den underviser, hvilke Lærebøger og hvilke Læsebøger den bruger. Alt dette henhører til Skolens Statistik, og naar der kan forlanges alle statistiske Oplysninger, vil ogsaa dette kunne forlanges oplyst. Hvem vil nemlig nægte, at det vilde være interessante Oplysninger med Hensyn til Almuekolernes Statistik at faae at vide, i hvor mange Skoler Valles Lærebog bruges, i hvor mange, Balslevs Katekismus, i hvor mange, navnlig hvis disse private Skoler indrettes, alene Luthers Katekismus, eller maaskee slet ingen Religionslærebog bruges? Hvo vil nægte, at det er en vigtig Oplysning til Skolevæsenets Statistik, i hvor mange Skoler man har indført den nye Rettskrivningsmethode, og i hvor mange man har beholdt den gamle? Alt Saadant henhører til Skolevæsenets Statistik, og der vil saaledes, om dette Lovforslag bliver ophøiet til Lov, kunne kræves Oplysninger og Indberetning derom. Jeg anseer derfor ikke Lovbestemmelsen for synderlig skadelig, naar der er gjort den Undtagelse angaaende de statistiske Oplysninger; men jeg anseer den hele Bestemmelse for meget overflødig. Forinden jeg slutter, skal jeg tillade mig endnu at lægge det høie Thing paa Hjerte, at medens vi have den Pligt: at løsne uforpændne Vaand, som kunne thyge paa Underviisningen, have vi ogsaa den høie Pligt at see til, at der haves den fornødne Visshed for, at alle Folkets Børn blive vel underviste, idetmindste i de Kundskaber, som maae ansees for aldeles uundværlige: Læsning, Skrivning, Regning og religiøse og moralske Begreber. Lad os Intet opoffre af, hvad der giver en bedre Sikkerhed for, at Folkets Børn i det Hele blive vel underviste og erholde de Kundskaber, som ere uundværlige for dem, der skulle vorde Borgere i en civiliseret Stat.

Masmussen: Naar jeg har begjært Ordet, er det ikke, fordi jeg vil gaae saa vidtløftig ind paa Skoleagen som den foregaaende Taler, men fordi jeg kortelig vil tilkjendegive for det høie Thing, at jeg anseer dette lille Lovforslag som et stort Fremskridt i fri og

folkelig Retning, og for at ville blive til Gavn for Skolevæsenet i Almindelighed, og navnlig for det frie Skolevæsen. Jeg er fuldkommen enig med den ærede sidste Taler i, at det maa ligge os Alle paa Sinde at faae baade vore egne Børn og hele Befolkningens Børn underviste, og underviste saaledes, at de kunne være stikede til at opfylde deres borgerlige Pligter. Men jeg vil da spørge den ærede sidste Taler, om han troer, at der er Noget, som det ligger mere paa Sinde at faae Børnene oplyste i en folkelig, fri Retning end netop Sogneforstanderskaberne. Troer den ærede Taler, at der er Nogetsomhelst, som i de sidste Aaringer har gjort Mere for at fremme Skolevæsenet, deels ved, naar somhelst der gaves Leilighed dertil, at sørge for, at det blev Forældrene klart, hvor vigtigt det er, at deres Børn blive oplærte, deels ved at opmuntre Skolelærerne til at tage sig af Børnene saameget som muligt, end netop Sogneforstanderskaberne? Jeg skalde troe, at der ikke er Noget, der tager sig mere af det Slags Sager end Sogneforstanderskaberne. Men saa kan jeg ikke forstaae, hvorledes det ærede Medlem kan troe, at et Sogneforstanderskab af de Grunde, han anførte, f. Ex. for at spare Omkostningerne ved at opføre en ny Skolebygning, skalde indlade sig paa at antage en Person til at undervise Børnene, som ikke var paalidelig. Det er mig uforklarligt. Jeg skalde troe, at jeg ikke har saa ringe et Kjenndskab til Landets Forhold; jeg har været Sogneforstander i 18 Aar og som saadan deeltaget i det offentlige Skolevæsens Bestyrelse. Jeg tvivler nu vel ikke om, at det ærede Medlem har en endnu længere Tids Erfaring; men jeg betvivler, at han bedre end jeg veed, hvad der ligger Folk paa Sinde. Jeg skal ikke udtale mig vidtløftigere, men jeg vil kun lægge Thinget paa Sinde ikke at standse et Lovforslag, som idetmindste paa visse Steder, navnlig paa Landet, kan have en meget stor Betydning. Med disse faa Ord skal jeg anbefale Lovforslaget til Vedtagelse her i Thinget.

Strøm: Jeg er fuldstændig enig med den ærede sidste Taler i hans Betragtning af Lovforslaget og vil ogsaa paa det Bedste anbefale det til det høitæredede Thing. Det har forun-